

A studio Rubín

**O bílých
heterosexuálních
mužích, co jedí
maso**

autorky: Barbara Herz, Anna Hoprich

režie: Barbara Herz

textová dramaturgie: Šárka Kiršnerová,
Anna Hoprich

dramaturgie inscenace: Jiří Ondra,
Dagmar Fričová

výprava: Jana Hauskrechtová

hudba: Ivan Acher

video: Martin Bitala

pohybová spolupráce: Ondřej Jiráček

hrají: Michal Bednář, Hanuš Bor,

Pavel Neškudla, Václav Rašilov a Matěj Trnka

premiéra: 31. května 2022 v A studiu Rubín

Tvůrci inscenace děkují všem mužům, kteří byli ochotni se v rozhovorech podělit o své příběhy, postoje a zkušenosti.

Poděkování patří také Petru Bittnerovi za jeho článek

Šest zlidovělých figur českého antifeminismu. A v neposlední

řadě tvůrci děkují také kavárně Zasekávák za poskytnutí prostoru pro nahrávání rozhovorů.

*INSCENACE VZNIKÁ VE SPOLUPRÁCI
A STUDIA RUBÍN A PLATFORMY DOK.TRIN*

Zaklínadlo dnešní doby: autenticita, žitá zkušenost, názor. Všichni mají hlas a vyjadřují se. Podpořme je, ba víc, udělejme jim prostor. Bezpečný prostor. Bílí heterosexuální muži, co jedí maso, jsou společností osočováni, že mluví pořád a bezpečný prostor mají přece všude. Ale o tématu mužství a krizi maskulinity se většinou ruku v ruce svorně mlčí. Univerzální muž a jeho specifické problémy: sebereflexe, paradox otcovství, selský rozum a důležitost Frodova pytlíku.

#SAFESPACE

Sebereflexe mužské pozice

Mohou být bílí heterosexuální muži neviditelní? Určitě ne, ale jejich privilegium být univerzální normou pro lidskou bytost neviditelné je.

Rozhovor mezi běloškou a černoškou, zda stejnost pohlaví převažuje nad rasovou odlišností.

Běloška tvrdila, že jsou na jedné lodi, protože jsou ženy, a že odlišnost barvy je druhořadá. Černoška nesouhlasila.

Co vidíte, když se ráno podíváte do zrcadla?

Vidím ženu, odpověděla běloška.

A v tom je ten problém, já vidím černou ženu, opáčila černoška. Rasa je pro mě zjevná, dnes a denně, jelikož je příčinou mého handicapu ve společnosti. Pro vás je rasa neviditelná, a proto bude naše spojení pro mě vždycky poněkud strojené.

Tedy si Kimmel uvědomil, že při ranním pohledu do zrcadla vidí lidskou bytost: univerzálně zevšeobecnitelnou. Příslušníka druhu. Člověka. MAN.

*MICHAEL KIMMEL O KONCEPTU GENDEROVÉ
A RASOVÉ SLEPOTY.*

Mužská identita

Získávání identity je složitý proces, který zahrnuje pozitivní vztah začleňování a negativní vztah odlučování. Chlapec, chce-li dát najevo mužskou identitu, musí sebe i ostatní přesvědčit o třech věcech: že není žena, není dítě a že není homosexuál. Každé vymezování je tady negací. Dlouho se myslelo, že maskulinita je prvopočáteční a přirozený stav. Ve skutečnosti je druhotná, těžce nabytá a křehká.

Schránka těžko snesitelného utrpení...
hříčka náhody...
jeviště úzkosti a beznaděje.
Günter Grass

„Byť po pádu boha, vlasti, národa, cti a smyslu vlastně zbývá vyviklat poslední skobu, na níž visí svět, což je nejspíš právě pohlavní role.“ Patriarcha. Věk: 58 let. Profese: pedagog.

Status quo

Mluvíme-li o mužích, mluvíme o maskulinitě ve vleku tradiční biologické odlišnosti, *pohlavního dimorfismu*. Velmi vzletně se to často nazývá *komplementarita pohlaví* či *rovnost v odlišnosti*. Tato líbivá a velmi vyhovující ideologická řeč maskuje skutečnost už méně demokratickou. Muž zůstává v této *rovnosti v odlišnosti* normou, a tedy i kritériem pro poměrování ženy, ale také neúplných a nesprávných mužů. I muži už mají svůj problém beze jména: otázku, zda je mužství v krizi.

BADINTER, E. XY - 8 MUŽSKÉ IDENTITĚ. PRAHA: PAJEKA, 2005

#NEPROBLEMATICKÝUSPO

Common sense

Selský rozum je produkt historie. Není to univerzální pravda, ačkoliv se tak tváří. Sdílené „pravdy“ o přirozeném řádu věcí, třeba právě jací muži jsou, ženou vpřed soukolí mocenských sil a vztahů, které pak formují naše životy. Na tomto procesu ale participujeme všichni. Každý den udržujeme status quo, ačkoli pro nás samotné není legitimní ani výhodné. Selský rozum, na který se často různé skupiny odvolávají, nejčastěji ty vládnuocí, je totiž velmi vágní pojem. Mějme se na pozoru před selským rozumem a neustále ho podrobujme kritickému myšlení. Zkoumejme, zda je ještě aktuální a není načase ho změnit.

ANTONIO GRAMSCI O KONCEPTU
SELSKÉHO ROZUMU A HEGEMONII.

KOJENÍ

Paradoxy otcovství

Na jedné straně se jása nad zapojením otců do péče, na druhé charakterizujeme otcovství jako sociální roli, ve které muži obecně selhávají. Nikdy v historii nežilo tolik otců bez svých dětí, jako je tomu teď. Zároveň se objevuje opačný trend: nikdy tolik otců aktivně a každodenně nepečovalo o své děti tak jako v současnosti. Dva zcela odlišné procesy, které se dokonce mohou týkat i jednoho otce. Třeba tehdy, když po rozvodu rezignuje na péči o své biologické děti, aby se staral o děti nové partnerky, které ona má z předchozího vztahu.

V drtivé většině případů jsou děti po rozvodu svěřovány do výhradní péče matek. Panuje přímá úměra mezi schopností trestat otce neplatící výživné a vůlí trestat matky znemožňující otcí kontakt s dětmi.

Reálné možnosti a projevy otcovství jsou do značné míry závislé na matce. Ačkoliv matky verbálně nabádají muže k aktivnímu zapojení se do péče a emocionálního života rodiny, představují si to často tak, že s jejich výsostným dovolením nadiktují muži, co má kdy a jak dělat a jeho výkon nakonec zhodnotí. Mandát rozhodnout jak dítě vychovávat, co je pro ně správné a co rodina potřebuje, je v rukou matky. Obdobná situace se ale objevuje při zapojení žen do veřejné sféry. Muži často verbálně podporují co největší zastoupení žen ve veřejných funkcích a jejich zaměstnanost, ale svým jednáním to ženám nijak neusnadňují, ba naopak.

V britské příručce *How a Husband Can Help* z roku 1977 se píše:

... otcova role je snažit se porozumět stresům, které ona matka pocituje, když se náhle stane zcela zodpovědnou za jejich dítě, a nabídnout jí pomoc. Jako příklad pomoci je výslovně uvedeno – koupit jí pračku.

V české knize *Naše dítě* z roku 1971 se explicitně požaduje účast při koupeli a při jeho ošetřování v době nemoci. Od další pomoci byl otec odrazován s odkazem na jeho menší pečovatelskou kompetenci a možnost, že by dítě rozmazlil.

UVEDENÉ CITACE JSOU Z KNIHY BADINTER, E. XY -
S MUŽSKÉ IDENTITĚ. PRAHA: PASEKA, 2005

Frodo Pytlík

„A to jsou prostě limity tý sebenápravy světa skrz sebe. A kvůli toho potřebujeme Pána prstenů, protože oni napravují víc, než sami sebe.“ Znalec. Věk: 60 let. Profese: literární teoretik.

#MA'FRODOPYTLÍK

To v nás jsou věci uloženy na způsob příběhů. Ony jsou přirozenou látkou našeho vnímání, myšlení, vzpomínání a vědění. Naše vlastní duše je mýtickou zkušeností. Proto se v mýtickém světě cítíme jako doma. Rozhodně více doma, než v tom, co představuje dnešní svět a čemu se „zrale“ a „dospěle“ – tj. rezignovaně a skepticky – říká „skutečný život“.

ZDENĚK NEUBAUER: DO SVĚTA NA ZKUŠENOU
ČILI O CESTÁCH TAM A ZASE ZPÁTKY.

A co je ta mýtická zkušenost dnešních úspěšných i neúspěšných mužů? Nejen mileniálů a zoomerů, ale i husákových dětí, všemi vysmívaných boomerů. Jak říká v inscenaci postava Patriarchy: „Když budem pozorovat Froda Pytlíka, který prochází Stromovkou a největší drama je, že mu upadne zmrzlina, tak z toho asi moc nevypotíš, že jo.“ Ale proč musí mít Pán prstenů pytlík?

#VŠECHNOJSMEUPEĽALI A VYSENA'M POSMÍVA'TE

sezona 54

Zavislosti

2021/2022

www.astudiorubin.cz
Malostranské nám. 9, Praha 1

grafické zpracování programu: Karolína Matušková

fotografie: Lenka Glisníková

redakce programu: Šárka Kiršnerová

produkce: Johana Kolomazníková, Barbora Kunstovná

propagace: Pavla Umlaufová

technika: Matěj Kubíček, David Oupor

Státní fond kultury ČR

MINISTERSTVO
KULTURY

DOK.TRIN